

ชื่อเรื่อง	การแพร่กระจายโลหะหนักในพื้นที่นาข้าวรอบบ่อฝังกอบขยะชุมชน กรณีศึกษา ตำบลวังน้ำคู้ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
ผู้ศึกษาวิจัย	วาสนา แนมบาง และ วิจิตรา เมาเตงา
ที่ปรึกษา	ผศ.ดร. วภากร ศิริวงศ์
ประเภทสารนิพนธ์	โครงการงานวิจัย วท.บ. สาขาวิชาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2557
คำสำคัญ	โลหะหนัก ขยะชุมชน นาข้าวดิน การปนเปื้อน การแพร่กระจาย

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปริมาณโลหะหนักในดิน น้ำ และต้นข้าวบริเวณพื้นที่ที่มี การทำนาและใกล้เคียงกับบ่อฝังกอบขยะในตำบลวังน้ำคู้ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก และเพื่อศึกษา ปัจจัยด้านระยะทาง ความสูงของพื้นที่ และคุณสมบัติของดินที่มีความสัมพันธ์กับการปนเปื้อนและการ แพร่กระจายของโลหะหนักในดิน น้ำและต้นข้าว โดยการศึกษาในครั้งนี้ได้ทำการเก็บตัวอย่างทั้งหมด 29 จุด ในพื้นที่ศึกษา สำหรับตัวอย่างดินเก็บที่ระดับความลึก 0-15 และ 15-30 เซนติเมตรแล้วนำมา ตรวจสอบปริมาณโลหะหนัก ได้แก่ สังกะสี (Zn) แคดเมียม (Cd) ทองแดง (Cu) แมงกานีส(Mn) โครเมียม (Cr) และตะกั่ว (Pb) ในตัวอย่างดิน น้ำ และต้นข้าว ด้วยวิธีอะตอมมิกแอบซอร์พชันสเปกโทรโฟโตมิเตอร์ และหาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปนเปื้อนและการแพร่กระจายของโลหะหนักด้วยการหาค่าสหสัมพันธ์ Pearson's Correlation Analysis ผลการศึกษาพบว่า ปริมาณโลหะหนักที่พบในดินที่ระดับความลึก 0- 15และ15-30 เซนติเมตร ประกอบด้วยสังกะสี (Zn) ปริมาณ 51.3-86.7 และ 51.5-87.5 มิลลิกรัม/ กิโลกรัม ตามลำดับ แคดเมียม (Cd)ปริมาณ 10.3-11.2 และ 9.8-11.3 มิลลิกรัม/กิโลกรัม ตามลำดับ ทองแดง ปริมาณ 8.6-24.5 และ 7.7-24.6 มิลลิกรัม/กิโลกรัม ตามลำดับ แมงกานีส ปริมาณ 8.1-47.5 และ12.8-45.7 มิลลิกรัม/กิโลกรัม ตามลำดับ โลหะหนักในน้ำประกอบด้วย ทองแดง (Cu) ความเข้มข้น 0.0-0.5 มิลลิกรัม/ลิตรสังกะสี (Zn) ความเข้มข้น 0.2-0.4 มิลลิกรัม/ลิตร แคดเมียม (Cd) ความเข้มข้น 0.2 มิลลิกรัม/ลิตร และแมงกานีส (Mn) ความเข้มข้น 0.2-0.4 มิลลิกรัม/ลิตร และโลหะหนักที่พบในต้น ข้าวประกอบด้วย ทองแดง (Cu) ปริมาณ0.3-5.1 มิลลิกรัม/กิโลกรัม สังกะสี (Zn) ปริมาณ 34.9-56.1 มิลลิกรัม/กิโลกรัม แคดเมียม (Cd) ปริมาณ10.2-11.2 มิลลิกรัม/กิโลกรัม และแมงกานีส (Mn) ปริมาณ 8.8-49.5 มิลลิกรัม/กิโลกรัม ส่วนปริมาณโครเมียม (Cr) ไม่สามารถตรวจวัดได้ในทุกจุดและปริมาณตะกั่ว (Pb) ยังไม่ได้ตรวจวัดเนื่องจากเกิดการขัดข้องทางระบบ ปริมาณโลหะหนักในดินมีความสัมพันธ์กับ ระยะทาง ได้แก่ ปริมาณแมงกานีส (Mn) และปริมาณแคดเมียม (Cd) ที่ระดับความลึก 0-15 และ15-30 เซนติเมตรโดยพบว่าเมื่อระยะทางจากบ่อขยะเพิ่มมากขึ้นปริมาณโลหะหนักเหล่านี้จะลดลง ปริมาณโลหะ หนักในดินมีความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณสังกะสี (Zn) และทองแดง (Cu) กับค่าความเป็นกรด-ด่าง มี ความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้าม คือ เมื่อค่าความเป็นกรด-ด่างเพิ่มสูงขึ้นปริมาณโลหะหนักเหล่านี้จะลดลง